

سقوط بورس وال استریت، آغاز بحران بزرگ مالی جهان + عکس

86 سال پیش در روز 24 اکتبر سال 1929 میلادی در بورس وال استریت در نیویورک قیمت سهام سقوط کرد و جهان سرمایه داری با بزرگترین بحران خود مواجه شد.

86 سال پیش در روز 24 اکتبر سال 1929 میلادی در بورس وال استریت در نیویورک قیمت سهام سقوط کرد و جهان سرمایه داری، با نگرانی، بحران، خمد مباحه شد. به گزارش جام جم آنلاین، این روز که یک روز پنجشنبه بود به «پنجشنبه سیاه» وال استریت شهرت یافت. در این روز بورس وال استریت نیویورک با قیمت هایی ثابت آغاز بکار کرد از 18 ماه قبل شاخص وال استریت بی وقفه منحنی صعودی را طی کرده و 340 درصد افزایش یافته بود. دو روز پیش از این تاریخ، ایروینگ فیشر یک اقتصاددان بسیار مشهور و استاد دانشگاه ییل در روزنامه نیویورک تایمز تاکید کرده بود «سطح قیمت سهام هنوز خیلی پایین است». با این حال، پس از 18 ماه صعود بی وقفه و سرسام آور قیمت سهام، بورس بازان دیگر افزایش نامحدود ارزش سهام را باور نداشتند. پس برنده شخصی بود که هر چه زودتر سهام خود را بفروشد. در ساعت 11 صبح روز 24 اکتبر سال 1929 میلادی، موج فروش سهام در وال استریت آغاز شد. تنها در یک مرحله از بازار 2 میلیون و 600 هزار سهم به مبلغ 4 میلیارد دلار آن دوره مبادله شدند. حمایت بانک ها فقط به 2 درصد سقوط ارزش سهام محدود می شد. در روزهای بعد، ارزش سهام تا 30 درصد کاهش یافت. روز 29 اکتبر که به «سه شنبه سیاه» معروف شد، سقوط بازار بورس وال استریت تایید شد و جهان غرب با بزرگترین بحران اقتصادی خود مواجه گردید. بازارهای بورس شیکاگو و بوفالو تعطیل شدند و موج خودکشی ها به راه افتاد. با این همه هنوز هیچ یک از تحلیل گران اقتصادی تصور نمی کرد که بحران سهام بورس موجب شود تا ظرف 3 سال سطح تولید صنعتی 54 درصد کاهش یابد. هربرت کلارک هوور، رئیس جمهور ایالات متحده لجوجانه اعلام کرد «رفاه در کنج خیابان است» و کارشناسان می گفتند فروپاشی ارزش سهام بورس نمی تواند به «اقتصاد واقعی» آسیب برساند. همه فراموش کرده بودند که مردم ایالات متحده با تصور اینکه افزایش ارزش سهام نامحدود است مبالغ هنگفتی را وام گرفته بودند تا با بورس بازی به ثروت رسیده و در عین حال از منافع به دست آمده مبالغی را که قرض گرفته بودند، بازپس دهند. با سقوط بازار سهام، صدها هزار خانواده آمریکایی ورشکست شده و به خاک سیاه نشستند. بانک هایی که مردم از آنها وام گرفته بودند اعلام ورشکستگی کردند. پس از آن نوبت به شرکت ها، کارخانه ها و بازرگانان شد تا به دلیل ورشکستگی بانک ها و مصرف کنندگان سرمایه های خود را از دست بدهند. این آغاز بحران بزرگ اقتصادی سال 1929 میلادی بود. در حالی که تولیدات صنعتی ظرف 3 سال آینده بیش از 50 درصد کاهش می یابند، قیمت ها نیز به نصف و حتی دو سوم تقلیل پیدا می کنند. مزرعه داران کوچک که به بانک ها بدهکار بودند زمین و خانه خود را از دست داده و در جستجوی کارهای کوچک پاره وقت همراه با اعضای خانواده هایشان آواره جاده ها می شوند. بیکاری شهری بیداد می کند. در سال 1933 میلادی تعداد بیکاران ایالات متحده به 13 میلیون نفر می رسد. به دلیل فقدان تامین اجتماعی بخش اعظم آنها برای بقا متکی به غذای نوانخانه ها می شوند. دامنه بحران 24 اکتبر سال 1929 میلادی به کشورهای امریکای لاتین و سپس به اروپا گسترش یافت. کشورهایمانند برزیل و آرژانتین گرفتار رژیم های استبدادی شدند. در آلمان بیکاری طبقه متوسط موجب شد تا در انتخابات به حزب نازی رای بدهند و ستاره اقبال رهبر آن آدولف هیتلر که در سال 1929 رو به افول بود، بار دیگر اوج گرفت و 3 سال بعد وی صدراعظم آلمان شد. سایر مناطق جهان نیز از پس لرزه های این بحران درامان نمی ماندند. بحرانی که عواقب آن نه تنها دامنگیر آمریکا بلکه دامنگیر اغلب کشورهای صنعتی و حتی غیرصنعتی گردید. این بحران عامل اصلی بروز جنگ خانمان سوز جهانی دوم بود که دهها میلیون نفر در جریان آن جان خود را از دست دادند. سرانجام، در سال 1936 میلادی ایالات متحده سرانجام انتهای این تونل تیره و تار را می بیند.

بهرام افتخاری / جام جم آنلاین